

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

CHKD FEB 24 1966

VIENTYBĖ

1886 - 80th ANNIVERSARY YEAR - 1966

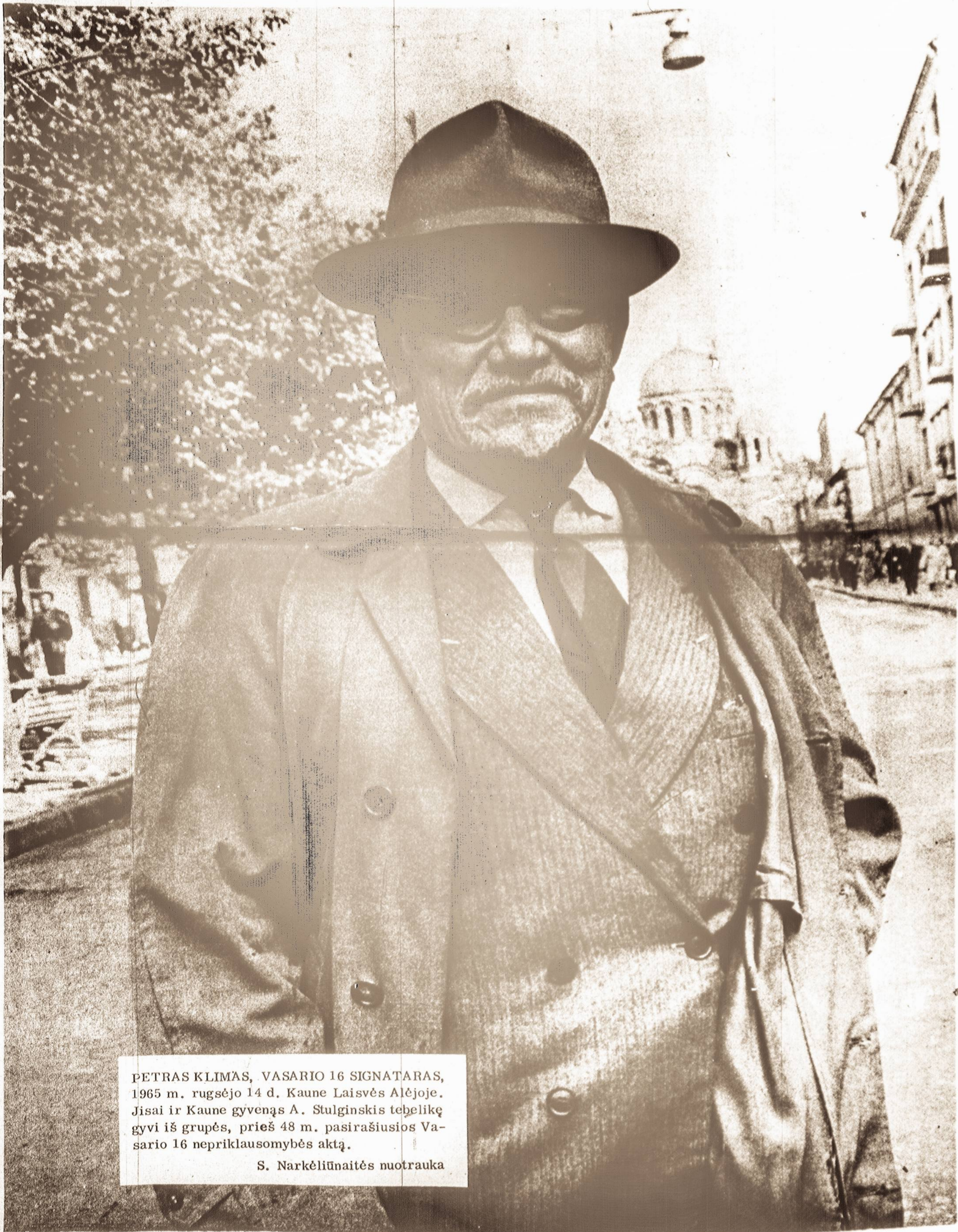
80 M. 5 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1966 M. VASARIO (FEBRUARY) 17 D.

Telefonas:
Alplegate 7-7257

KAINA 20 C.



PETRAS KLIMAS, VASARIO 16 SIGNATARAS,
1965 m. rugsėjo 14 d. Kaune Laisvės Alėjoje.
Jisai ir Kaune gyvenęs A. Stulginskis tebelikę
gyvi iš grupės, prieš 48 m. pasirašiusios Va-
sario 16 nepriklausomybės aktą.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Amerikos lietuviai

DR. M. J. VINKAS

(Perspausdinta iš Vienybės 50 metų jubiliejinės laidos, išleistos 1936 m. vasario 10 d.)

Šie metalo Amerikos lietuviams -- dviejų jubiliejinų iškilnių metal. Tais jubiliejiniais džiaugiasi seniausias lietuvių laikraštis Vienybė ir seniausia, didžiausia lietuvių fraternalė organizacija -- Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

1886 m. vasario 10 d. išėjo pirmutinis Vienybės Lietuvių numeris. Nuo to laiko Vienybė buvo lemta atvaizduoti įdomiausias lietuvių tautos istorijos dalį ir kartu įsigyti "seniausio" lietuvių laikraščio vainiką.

Vienybė gimė tik trimis metais po Aušros pasirodymo ir tik 20 metų po to, kai išgarsėjęs maišto malšintojas generol-gubernatorius Muravjovas, pažadėjęs carui visai surusinti Lietuvą keturiasdešimt metų laikotarpyje, jei... jam bus leista laisvai veikti. Dėl to jis buvo įsakęs Vilniaus cenzūros komitetui leisti spausdinti knygas tik rusiškais raidėmis, o jo įpėdinis Kaufmanas 1865 m. buvo uždraudęs spausdinti platinti ir parduoti lietuvių knygas lotyniškais raidėmis. Tai buvo didžiausia Lietuvos nelaimė. Per keturiasdešimt metų (nuo 1864 metų) Muravjovo rusifikacijos planai buvo varomi su įtužimu. Visa, kas lietuviška, be pasigallėjimo buvo persekiojama ir naikinama.

Baudžiamos panaikintos Lietuvos (1861 m.) paliko



Pirmos Lietuvos Atstovybės Washingtonė personalas 1921 m. Iš kairės į dešinę: Pr. Pūkas, Lietuvos Atstovas adv. J. Vileišis, H. Šalteniūtė, adv. M. Šlikas, H. Feleskaitė, adv. R. DeWolf, V. Janušaitė, Pr. Rimkus. Šioje nuotraukoje trūksta sekr. dr. M. J. Vinko ir T. Seimio.

Tel. TAYlor 7-9842

THE

Arlington

ONA IR JONAS VALAČIAI Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

Lietuvos prisikėlime

beveik pusę buvusią baudišiauninkų be žemės. Nespėjęs žmonėms priimti naujų sąlygų, dėl nepaprastai lietingų 1867 m. ir nepaprastai sausų 1868 metų, Lietuvą ištikio badas. Badas, žiauriausi kalbos ir tikybos persekiojimai, nežmoniškos kariuomenės tarnavimo sąlygos, galutinis turtingesnis lietuvių klasės sulenkėjimas, tikrai darė tamsų ir liudną valdą Lietuvoje.

Lietuvių kalba, kurią buvo bandoma taip stropliai sunaikinti, betgi, atvirksčiai, pradėjo ugniniu įkarščiu vystytis. Rusams buvo netikėtina. Lietuvos žmonių įgimti gabumai, suvaržyti ir suparaližuoti tėvynėje, persikėlę užsienius: į Prusus, į Ameriką ir ten spaus dinamą literatūra ir emigrantų aukos, kontrabandos keltu, užplukdė knygomis ir raštais visą kraštą.

Šiose naujose sąlygose užsienis, o ypač Mažoji Lietuva, pasidarė lyg ir prieglauda lietuvių veikėjams, o Tiltė lietuvių intelektualų darbų sostinė maždaug tuo pačiu metu politinių, ekonominių, socialių ir bado sąlygų verčiami, lietuvių pradėjo emigruoti į Ameriką. Lietuvių emigrantų minios radusios užsieniuose politinės ir ekonominės laisvės, naudojosi ja kiek tik galėjo. Netrukus susidarė tokia buklė, kad Lietuvos prisikėlime užsienio lietuvių pradėjo vaidinti nusveriamą rolę. Tokia rolę vaidino pirmiausia Prūsų, Amerikos, o vėliau Rusijos ir Šveicarijos lietuviai.

Prūsų, Rusijos ir Šveicarijos lietuvių išėvčių atlikti darbai, palyginti, plačiai išstudijuoti, užrašyti ir visuomenė žinomi. Šie užsieniai, būdami arčiau Lietuvos, davė daugiau progos mūsų neturtingai inteligentijai pasiekti juos ir ten savo tautos darbus dirbti. Lietuvališkai iškovojus nepriklausomybę, tos pačios lengvo susisiekimo sąlygos palengvino tų užsieninių darbų iširtį.

Kas kita su Amerikos lietuviams. Šalis tolima, nežinoma, svetima, kallonė brangi. Iš pradžių čia vykdavo tik tie žmonės, kurie buvo verčiami ieškoti geresnių ir lengvesnių materialinio, o ne dvasinio ar politinio gyvenimo sąlygų. Daugiausia vykdavo tik neturtingi, nelavinai darbininkai ir tik retkarčiais -- inteligentai. Dėl to Amerikos lietuvių tautiniai darbai, ypač emigracijos pradžioje, nors nemažiau nuoširdūs, kaip Prūsų inteligentų darbai, žymiai skyrėsi nuo jų darbų. Čia, Amerikoje, politiniai kultūriniai darbai, dėl minėtų skirtumų, mūsų žmonėms teko prielankiausia forma -- religinės politinės kovos forma -- lietuvių bažnyčios nuo lenkų bažnyčių skyrimo forma. Šie darbai betgi netrukus įgijo politinę formą, pačių lietuvių nuo lenkų skyrimo forma.

Netrukus pradėjo įgyti kultūrinio pobūdžio. Nuo to laiko Amerikos lietuvių darbai pradėjo smarkiai augti ir plėstis. Grynai tautiniai darbai netrukus buvo papildyti ekonominiams judėjimais, o vėliau -- lokaliems ir, pagaliau, tarptautinėms politikos darbais. Tie darbai ir jų reikšmė mūsų tautai palyginti dar mažai iširti -- rekordai nepilni, dar daug nežinoma! Betgi iš to, kiek žinoma, galima matyti, kad ekonominiai ir politiniai Amerikos lietuvių suvaldino nusveriamą rolę mūsų tautos prisikėlime.

Tą rolę Amerikos lietuvių suvaldino kultūrinėje, ekonominėje ir politinėje plotmėje. Platesnis tų darbų atpasakojimas šilame trumpame rašiny negalimas. Pilna tų darbų studija -- atelties uždavinys, kurį reikėtų pradėti vykdyti, nes laikas, šalinamas tos ypatingos dramos dalyviams, neleidžia surinkti tų davinų, kuriuos sudarė milijono lietuvių intensyvus, organizuotas, trijų ketvirtadalių amžiaus darbas.

Amerikos lietuvių, išleisdami ir tūkstančius įvairiausio turinio knygų, gausių laikraščių, suorganizuodami daugybę kultūrinių ir socialių draugijų, parapijų, steigdami skaityklas, mokyklas, klubus, plėsdami įvairiausių socialę ir tikybinę veiklą ir duosniai aukodami panašioms darbams Lietuvoje, tėvų žemei davė nemažiau, kaip Prūsų išėvija.

Slysdami ir veždami į Lietuvą apie šimtą milijonų dolerių, ekonomiškai Amerikos lietuvių dar daugiau nuveikė. Tos milijoniškos pinigų sumos, kad ir plaukė per 70 metų, pasiliko Lietuvoje. Tokios pinigų įplaukos davė galimumo lietuviams ne tik išlaikyti nuosavus ūkius, bet dar leido lietuviams išpirkti žemes iš lenkų, rusų ir vokiečių savininkų. Nėra abejonės, kad Lietuvos ekonominė, o sykiu ir politinė



Pirmas Lietuvos Atstovas Washingtonė adv. J. Vileišis (dešinėje) ir sekr. dr. M. J. Vinkas, kurio mirties 5 metų sukaktis suėjo š. m. vasario 8.

bioklė šių Amerikos lietuvių dolerių dėka pakeista iš pagrindų. Kokią įtaką turėjo Amerikos lietuvių suorganizuotos įvairios pramonės, prekybos, finansų, apdraudus bendrovės, bankai, susivienijimai, draugijos, biurai ir kitokios įstaigos, sunku pasakyti. Bet viena aišku: Amerikos lietuvių šioje srityje suvaldino didesnę rolę, negu visos kitos lietuvių išėvčių kolonijos pasaulyje.

Amerikos išėvčiai taip pat suvaldino nemažesnę politinę rolę. Amerikos lietuvių intensyvus politiniai darbai, ypač tarptautine plotmėje, be abejonės, turėjo nusveriamos įtakos Lietuvos nepriklausomybės atstatyme. Nepaprastai platus ir nuoseklus politinis susiorganizavimas įtraukė į tą darbą, gal ir netiesioginiai, beveik kiekvieną Amerikos lietuvių. Platus ir veiklus dalyvavimas demokratiniai besivaldančios Amerikos vidaus politikoje ir jos politinėse partijose ir energingas lietuvių visuomenės organizavimas išauklėjo ir išlavino visą eilę gablių, patyrusių politinių veikėjų, kurių darbai, nežinint jų trūkumų, buvo planingai ir sąmoningai į tą didį vieną tikslią -- Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Amerikos lietuvių politinės partijos, politiniai klubai, organizacijos ir draugijos, be jokio varžymosi, grupavo amerikiečių visuomenę į centrinis organus, Lietuvos Šelpimo Fondą, Nepriklausomybės Fondą, Tautos Fondą, Centrali Komitetą, Kolonijų Tarybas, Tautinę Tarybą, Bendrą Amerikos lietuvių Tarybą ir, pagaliau visa tai

į vieną Ekzekutyvi Komitetą, kuris, nuo pat susiorganizavimo buvo de facto pripažintas nepriklausomos Lietuvos de facto atstovybės arba pasiuntinybės, iki Lietuva buvo pripažinta de jure. Lietuviuose tie politiniai darbai buvo varomi per spaudą, kalbas, susirinkimus, viešas pramogas ir visuotinus organizacijų seimus.

Tarptautinė politikos srityje kovos darbai buvo vykdomi kitaip. Rinktos komisijos ir delegacijos nuolat lankydavosi pas visus įta-

Tęsiama 3 psl.

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Sav.



PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street Brooklyn 6, N. Y.



DAIL. LAIMUTES PUCKORIUTES graviūra iš ciklo "Vilniaus jaunimas stato ir puošia miestą".

Lietuvoje

* Valdžios įsakymu, įvestas reguliarus nemokamas kaimo gyvenančių pradinio, aštuonmečių ir vidurinio bendrojo lavinimo mokyklų mokinių pavežėjimas nuo gyvenamosios vietos iki mokyklos ir atgal. Moksleiviai vežami nemokamai maršrutiniais autobusais, kolūkių bei tary-

bių ūkių ir kitų rajono teritorijoje esančių įmonių bei organizacijų transportu, priemiestiniais ir vietiniais traukiniais.

* Vilniuje įvyko tris dienas trukusi medikų moklinė konferencija, skirta sumažinto kraujospūdžio būklės klausimams nagrinėti. Dalyvavo 8 gydytojai praktikai, iš lietu-

vių pranešimus padarė prof. Z. Januškevičius, prof. L. Laucevičius, gyd. A. Vidugiris, doc. J. Mislūra, Gydomosios fizikultūros parko Druskininkuose iniciatorius K. Dineika, doc. S. Markovičius ir kt.

* Spauda Lietuvoje skelbia, kad nacių okupacijos metu žuvo 700,000 Lietuvos gyvenančių. Vokietijon darbus buvo išgabenta 200,000.

AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS PRISIKĖLIME

Atkelta iš 2 psl.

kingiausius Amerikos veikėjus ir politikierius, pas kongresmonus, senatorius, valstybių gubernatorius, užsienio, vidaus ir karo ministrus (sekretorius) ir pas pačius Jungtinių Valstybių prezidentus -- Wilsoną ir Hardingą, įteikdamos jiems tam tikrus memorandumus. Kitų valstybių atstovai, ambasadoriai taip pat buvo neaplenkiami. Beveik kiekviena svarbesnė iš užsienio atvykstanti į Ameriką oficialė misija ar pavienis asmuo buvo tų lietuviškų delegacijų aplankyta ir tinkami memorandumai įteikti.

Nebuvo pamiršta ir didžiosios Amerikos visuomenė. Jai buvo rengiami įvairūs bazarai, parodos, demonstracijos, plakatai ir pagaliau buvo surinkta vienas milijonas parašų, kurie reikalavo Lietuvai nepriklausomybės. Tie parašai, sudarydami 138 didelius tomus, nušėbino visus ne tik savo skaičiumi, bet ir įvairumu. Tarp pasirašusių buvo daug valstybių gubernatorių, kardinolų, vyskupų, senatorių, ir įvairiausių didelių ir mažų valdininkų ir veikėjų. Miljonai Lietuvos žemėlapinių, cirkuliatorių ir knygų buvo išdalyti.

Tokis nuolatinis organizuotas darbas davė Lietuvai daug įtakingų draugų, kurie kartu su lietuviais kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės. Tarp jų galima paminėti buvusį Jungtinių Valstybių prezidentą Rooseveltą, senatorius Lodge, Walsh, Wil-

liams, Caulder, prezidento žentą McAdoo, prof. Putney, Puller, kongresmonus La Guardia, Chandler, Sabbath, pp. Peck, Moore, Rieg ir daugybę kitų rašytojų, redaktorių ir visuomenės veikėjų. Tokiu būdu Amerikos lietuvius tarptautinėje kovoje tinkamai apginklavo šie pagarsėję veikėjai savotarpautine įtaka ir autoritetu.

Dėl tokio autoriteto paramos kai kurie net ir tarptautiniai svarbus darbai būdavo atliekami su dideliu pasisekimu. Galima suminėti tik kelis. Pavyzdžiui, paskelbus 1918 m. lapkričio 11 d. paliaubų sąlygas, Tautinė Taryba pastebėjo, kad vienoji iš tų sąlygų reikalavo vokiečių kariuomenę tuojau išvesti iš visų okupuotų kraštų, žemė, ir iš Lietuvos. Bet Lietuva tuo metu dar neturėjo organizuotos kariuomenės atremti bolševikų ir lenkų armijas, kurios būtų užėmusios taip evakuotą Lietuvą. Tam pavojui atremti tuojau buvo pasiūstyta į Washingtoną delegacija prašyti, kad paliaubų sąlygų dalis būtų pakeista, leidžiant vokiečių kariuomenei pasitraukti okupuotoje Lietuvoje iki lietuviai susiorganizuos ir galės atremti grėsiantį bolševikų pavojų. Ta paliaubų dalis tuojau pakeista ir Lietuvoje pasitraukė vokiečių, o ne bolševikų kariuomenė.

Tą patį galima pasakyti ir apie leidimą organizuoti Amerikoje, pulk. Juododžiui -- Swarthout -- vad. Lietuvos kariuomenę "Amerikos Brigadą," apie viešą ir pu-

sliau viešą 1918 m. spalio 26 d. Philadelphiajį Lietuvos nepriklausomybės pareiškimo pasirašymą, apie pašto, pinigų siuntimo, dokumentų legalizavimo sudarymą, pasų ir visų davimo susitarimą anksčiau, negu Lietuvos nepriklausomybė pripažinta de jure, apie leidimą Amerikoje veikti Lietuvos Finansinei Misijai, apie leidimą parduoti Amerikoje Lietuvos Laisvės Paskolos bonus ir tt. ir tt.

Visi šie darbai buvo apvainikuoti formaliu Lietuvos nepriklausomybės de jure pripažinimu. Tai buvo 1922 m. liepos 27 d.

Su šiuo pripažinimu mūsų darbai dar toli gražu nebaigti. Dar turime prieš save Vilniaus ir kitų Lietuvos užimtų žemių vadovimą. Dar turime, galima sakyti, visai nerimą keliančią, kaip išlaikyti beveik pusės mūsų tautos, gyvenančios užsienioose, ištautėjimą. Lietuva laimėjusi nepriklausomybę, kartu gavo ir tam tikrą atsakomybę ir pareigą rūpintis kitais po pasaulį išsiskirsčiusiais lietuviais. Viena iš svarbiausių tų pareigų, tai žiūrėti, kad lietuviai būtų lietuviais. Kada ir kaip tas klausimas bus išspręstas, atrodė, kad dar tik ateities darbas.

Tai gi, baigdamas, linkiu Vienibei švęsti kitą jubiliejų su visais šiais jau pilnai išrištais klausimais, o tų laikų Vieniybės leidėjams linkiu užrekoruoti ko plačiausia lietuvių tautos kultūros išaugimą ir žydėjimą.

IMIGRACIJOS KLAUSIMAIS

KLAUSIMAS: Aš imigravau į JAV prieš keletą metų iš krašto su atvira kvota. Mano draugas tame pačiame krašte norėtų atvykti į JAV kaip imigrantas. Jis neturi giminių JAV, nėra profesinis asmuo ir neturi specialaus paruošimo. Ar naujas imigracijos įstatymas padarė pakeitimų tokiems imigrantams?

KLAUSIMAS: Aš esu 73 metų amžiaus našlė. Neturiu socialinės apsaugos. Per praėjusius metus prižiūrėjau vaikus ir dažnai uždirbau 8 ar 10 dolerių į savaitę. Aš nemokėjau mokesčių, nes maniau, kad ant tokio uždarbio nėra dedamas mokestis. Dabar skaitau laikraščiuose, kad moterims virš 70 metų amžiaus nereikia daug uždirbti, kad gautų socialinės apsaugos pensiją. Ar aš galiu kvalifikuoti?

ATSAKYMAS: Taip, jeigu jūs uždirbt mažiausiai 50 dolerių iš vieno darbdavio per kiekvienus tris kalendorinius ketvirčius arba jeigu uždirbt daugiau negu 400 dolerių per bet kurį kalendorinį metų tarp 1962 m. ir 1965 m. Pirmuoju atveju, jūs galite gauti mėnesinę 35 dol. pensiją ir antruoju atveju, turbūt, daugiau priklausau nuo uždarbio dydžio ir laikotarpio, per kurį jūs dirbt. Jeigu bet kuris yra jūsų atvejis, parašykite Amerikos Tarybai Tautų Tarnybai.

A. C. N. S.

Maskvoje vargonų koncertą davė artistas L. Digrys ir berniukų Ažuoliuko choras. Maskviečiams ypač patikusi A. Klenickio siuita "Lietuvos keliais."

Lietuviai Advokatai

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. AP 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.
Tel. NEWton 9-6620

Lietuviškoje Chicagoje

* DAIL. PROF. ADOMAS VARNAS, lipdamas laiptais pargriuvo ir skaudžiai susižeidė veidą. Ligoninėje jam buvo padaryta nosies operacija, po kurios nelaimingasis gydomas namuose dr. Blažio priežiūroje.

* DIENRAŠČIO DRAUGO romano premijos įteikimas ir koncertas yra rengiamas vasario 27 d. Jaunimo Centre. Čia dainuos sol. Irena Stankūnaitė, kurią akomponuos muz. Aleksandras Kučūnas. Vasario 26 d. vakare toje pačioje vietoje bus Šviesos-Santaros programa, skiriama žuvusiam poetui Algimantui Mackui.

* EDVARDO ŠULAIČIO rašinėlių -- "Lithuanian Independence" patalpino vienas iš 4 didžiųjų Chicago's dienraščių -- Sun-Times vasario 12 d. "Opinion of the People" skyriuje. E. Šulaičio rašiniai, kuriame keliame Lietuvą liečiantys klausimai, dažnokai telpa amerikiečių spaudoje.

* ČESLOVAS GRINCEVIČIUS yra pakviestas į Pasaulio Lietuvių archyvo vadovybę bibliotekos vedėju. Ši biblioteka turi daugiau kaip 30,000 knygų ir brošiūrų. Č. Grincevičius yra studijavęs bibliografiją ir tą darbą dirbęs Lietuvoje.

* BRONIUS ANDRIUKAITIS, Gediminas Bieškus, Jonas Nalis, Donatas Vasiliauskas išrinkti naujų studentų skautų Korpl Vytiš valdybon.

ALOYZAS BARONAS, gyv. Cicero liet. kolonijoje, buvo pagerbtas Cicero Kiwanis klubo per šio klubo suruoštus pietus. Šiam klubui Baronas įteikė naujai išleistą savo knygą anglų kalba "Footbridges and Abyssees," kuri buvo perduota Cicero viešajai bibliotekai. Šios knygos pasirodymo proga Baronas kelis kartus buvo aprašytas Cicero Life laikraštyje; taip pat šiame laikraštyje buvo recenzuota jo naujausoji knyga. Baronas yra naujasis Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas.

ALVUDO PASKAITOS

Mėnesinė Alvudo organizacijos programa, vykusį vasario 4 d. Marquette liet. parapijos salėje, suteikė jos lankytojams įdomių minčių pamąstyti.

Čia kalbėjo kun. J. Bružikas, S. J., kuris pasakojo apie žmonių charakterius, ir dr. J. Adomavičius, apibūdinęs neurotikus. Taip pat buvo demonstruojami ir filmai. Susirinkimą pravedė organizacijos pirmininke S. Petersonienė.

Vasario 20 d. toje pačioje salėje Alvudas rengia Nepriklausomybės šventės minėjimą.

CICERIEČIAI MINĖJO VASARIO 16

Jaunosios kartos atstovas -- Vaclovas Kleiza, kuris yra Pasaulio Liet. Jaunimo Kongreso rengimo komiteto vicepirmininkas ir Amerikos LB centro valdybos narys, skaitė paskaitą ciceriečiams, šiemis minint Nepriklausomybės šventę vasario 12 d. šv. Antano par. salėje.

Kalbėtojas (jis buvo paskaitininku ir studentų Vasario 16-sios minėjime Jaunimo Centre vasario 6 d.) savo mintimis buvo skirtingas nuo ankstesniųjų paskaitininkų panašiomis progomis.

Jis čia klausytojams pareiškė, kad jaunoji karta ieško savęs. Tas ieškojimas kartais baugina, bet kartu ir džiugina. Jis pastebėjo, kad, vertinant jaunimą, būtų venglama tuščių frazių. "Mes apie Lietuvybę jaunimui nepasakokime, bet ją parodykime," -- teigė Kleiza.

Paskaitininkas nusiskundė, kad Lietuvybei nepajėgta duoti platesnių rėmų. Jo nuomone, gyvenimas yra dinamiškas, ir čia reikalinga naujos formos, suspėjimas su gyvenimo tėkme, nes "tuštumos gamta nepripažįsta." Taip pat nusiskundė, jog Lietuvos laisvinimo darbe organizacinė struktūra nėra lanksti.

V. Kleiza sustojo ir ties minėjimais, kurie rengiami visų ir visaip. Tačiau minėjimai, jo nuomone, turi turėti savo prasmę. "Ne ta tauta išlieka gyva, kuri tik praeiti minė, bet ta, kuri, praeiti minėdama, žvelgia į ateitį," -- pasakojo jaunimo atstovas.

Ši minėjimą atidarė LB Cicero apyl. pirm. S. Ingaunis, jį pravedė -- stud. Virginija Bobinaitė. Invokaciją kalbėjo kun. Vilkaitis, o Nepriklausomybės aktą skaitė K. Dobilas. Taip pat buvo meninė dalis, kurioje pasirodė šv. Antano par. vyrų choras, Cicero Aukšt. Lit. mokyklos šokėjai, deklamatoriai ir kt. Publikos buvo arti 200.

(eš.)

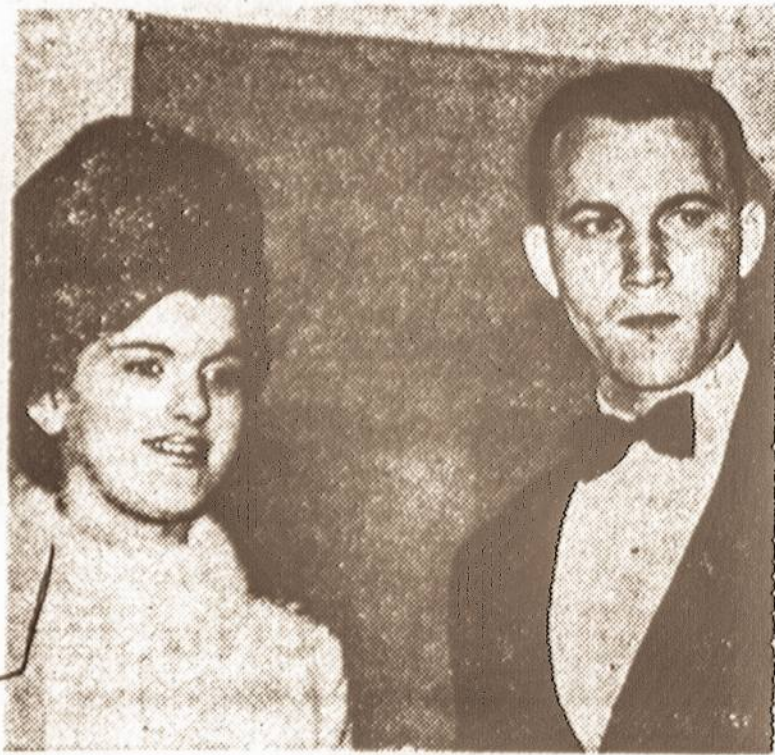
Patrick Nugent, Chicagos šiaurinio priemiesčio -- Waukegano gyventojas ruošiasi vesti Amerikos prezidentaitę Luci Johnson.

Lietuviams ši žinia yra ypatingai įturi, nes šio jaunuolio motina yra lietuvė, o jų visa šeima gyvena Waukegano liet. kolonijos ribose ir lanko lietuvių -- šv. Baltramiejaus par. bažnyčią (Patrick mokėsi ir šios parapijos pradžios mokykloje).

Dabartinio metu Patrick (22 m. amžiaus) jau yra baigęs universitetą ir atlieka karinę prievolę, kurią užbaigęs (šių vasarą) ves 18 metų amžiaus prezidentaitę.

Vasario 12 d. JAV prezidentas Johnson su žmona savo būsimo žento tėvus buvo pakvietę pasisvečiuoti Baluosiuose Rumuose, o vėliau tos dienos vakara -- į priešvestuvinių jaunųjų pakylių. Tai buvo pirmasis šių šeimų susitikimas.

Patricko motina, kuri yra gimusi Amerikoje, dar gerai kalba lietuviškai. Jo tėvas yra airių kilmės.



JAV prezidento Johnsono duktė Luci su savo sužadėtinu Patrick Nugent, kurio motina yra lietuvių kilmės. Tarp kitko, Vienybės leidėja V. Tysliavienė ir redaktorė S. Narkėliūnaitė šiuos jaunuolius sutiko praeitą rudenį, prezidentui Johnson pasirašant Imigracijos Bilių Laisvės Statulos (Statue of Liberty) papėdėje New Yorke.

DISKUSIJOS APIE "BENDRADARBIAVIMĄ"

Viešos diskusijos apie "bendradarbiavimą su lietuvių tauta" yra rengiamos kovo 19 d. 7,30 val. vak. Jaunimo Centro didž. salėje. Čia pagrindiniu paskaitininku bus žurn. Gediminas Galva, o jo oponentais yra pakviesti dr. T. Remekis, dr. Z. Rekašius, prof. M. Mackevičius ir kt. Diskusijas organizuoja Liet. Bendruomenės Gage Parko apyl. valdyba.

* ANTANAS BRAZDYS, anksčiau gyvenęs Chicagoje ir čia baigęs Chicago Art Institute, dabar dėsto meną Londono (Anglijoje) Royal College of Art. Jis neseniai buvo surengęs savo darbų (skulptūros) parodą Hamilton galerijoje, kuri susilaukė gero įvertinimo anglų spaudoje. Būdamas Chicagoje, Brazdys reiškėsi lietuvių sporto ir kitame jaunimo judėjime.

MINĖJIMAS MARIJOS MOKYKLOS SALĖJE

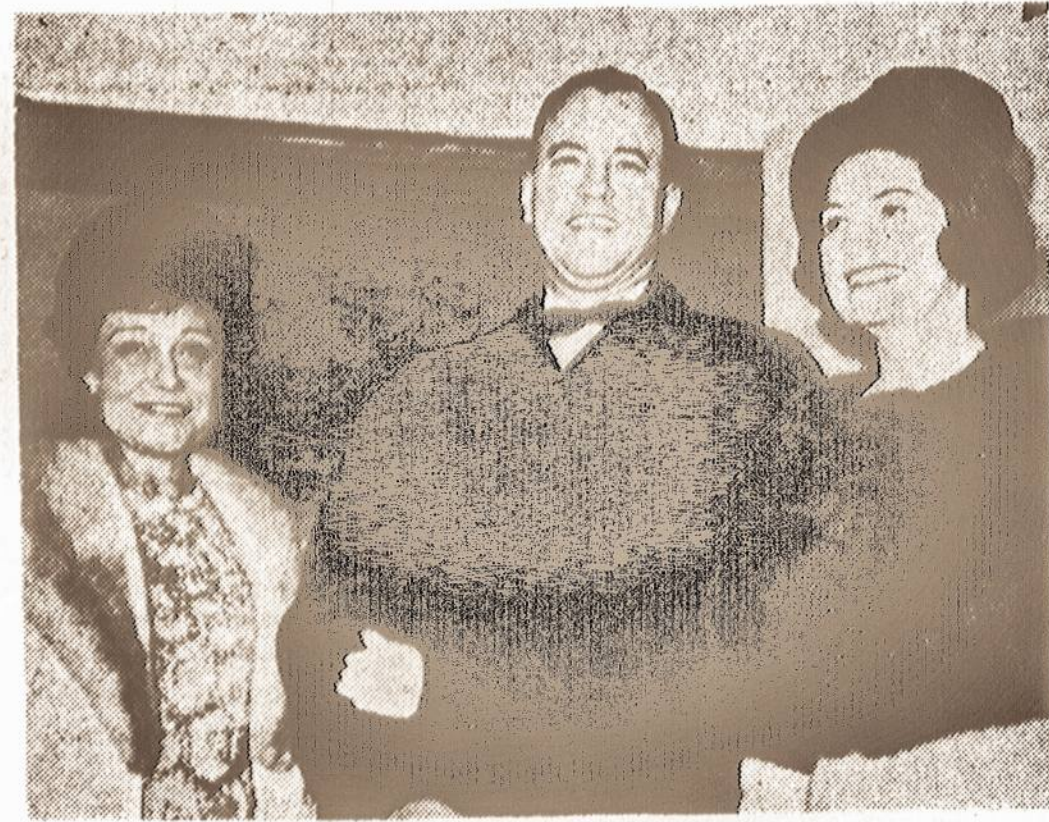
Pagrindinis Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 13 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje ir sutraukė apie pusantro tūkstančio publikos.

Kalbas čia pasakė gen. konsulas dr. P. Daužvardis, stud. Laima Bačinskaitė, kongresmanas W. T. Murphy (jį pristatė naujasis Alto pirm. A. Rudis), katalikų un-to Washington prof. dr. Antanas Sužiedėlis. Programai vadovavo Chicagos Liet. Tarybos (minėjimo rengėjo) pirmininkas kun. Adolfas Stašys.

Invokaciją sukalbėjo kun. V. Bagdanavičius (katalikų) ir kun. K. Burbulis (evangelikų). Nepriklausomybės aktą skaitė Juozas Tamulis. Meninę dalį atliko "Dainavos" meno ansamblio choras.

Taip pat buvo aukų rinkimas, rezoliucijų priėmimas ir kt.

Chicagos didžioji spauda paminėjo šį įvykį gana trumpai, Kiek plačiau aprašė Chicago Tribune.



Lady Bird Johnson (dešinėje), atvykusi į Georgetown (Washington, D. C.) restoraną, kuriame įvyko jos dukros Luci sužadėtuvių pokylis ir kuriame ji susitiko su būsimojo žento tėvais -- Mr. ir Mrs. Gerald Nugent (kairėje) iš Waukegan, Ill. Pokylyje vėliau taip pat dalyvavo JAV prezidentas Johnson. Ponia Nugent yra lietuvaitė ir, sakoma, puikiai lietuviškai kalba.

Don Varnas veteranų poste

* AMERIKOS LEGIONO Don Varšo vardo postas Nr. 986 šiemet minės 20 metų gyvavimo sukaktį. Šios sukakties proga balandžio 30 d. Liet. Vyčių salėje yra rengiama vakarienė ir šokiai.

* POSTO VĒLIAVNEŠIAI yra gavę pakvietimą dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 13 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje.

* UŽGAVĒNIŲ VAKARAS yra rengiamas posto patalpose, 6816 So. Western Ave. vasario 19 d. Pradžia 8:30 val. vak. Ši pramoga, kurią sugalvojo buvęs komanduojujas Bernard Kvietkus, yra ruošama kiekvienais metais.

* KUN. ANTANAS ŠVEDAS, posto kapelionas, šiuo metu dirbuoja Argentinoje. Jo adresas: Padre Antonio M.

Švedas MIC, AV -- Rosario 1850, Rosario, SF, Argentina.

* VYTAUTAS BIKULČIUS, vienas iš 4 brolių Bikulčių šio posto narių, išsikėlė dirbti šalia San Francisco, California.

* EDVARDAS ŠULAITIS, parašė skyrių John Jakubausko išleistoje Amerikos Lietuvių Sporto Istorijoje.

* JOHN SHULMISTAS, buvęs posto komanduojujas, su žmona Ann šių metų pradžioje paminėjo vedybų sidabrinę sukaktį.

* VYTAUTAS PAČKAUSKAS, jo žmona Violeta ir dukrelė Zuzana prisuntė sveikinimus iš Madrido, Ispanijos.



Cicero Vasario 16 minėjime -- programos vedėja Virginija Bobinaitė. E. Šulaičio nuotr.

Filmai, kuriuos matys chicagiečiai

Kovo 12 ir 13 dienomis Vienybės atstovybė Chicagoje rengia Lietuviškų filmų rodyką Cicero ir Chicagoje. Ši kartą chicagiečiai turės progos pamatyti naujausius Salomėjos Narkėliūnaitės filmus, kuriuos ji susuko per kelis metus Amerikoje, Argentinoje, Brazilijoje ir Lietuvoje.

Amerikoje susuktų filmų tarpe yra įdomių ir spalvingų vaizdų iš Pas. parodos -- Birželio trėmimų minėjimas Lietuviškoje aikštėje Pasaulinės parodos rajone prie kryžiaus ir Lietuvos trispalvės, Lietuvių Diena Vatikano paviljone, Lietuvių koncertas New York valstybės paviljone, Lietuviškos vestuvės (lėlės) ir kt.

Iš Amerikos lietuvių veiklos politiniuose frontuose filme bus jaunimo ir patriotinių organizacijų žygis į Washingtoną, pabaltiečių demonstracija San Francisco mieste, minint Jungtinių Tautų 20 metų sukaktį, lojalumo paradas New Yorke, žygis į Jungtines Tautas.

Įdomūs vaizdai iš III Pietų Amerikos lietuvių kongreso Sao Paulo mieste, Brazilijoje; taip pat ir iš Argentinos -- Buenos Aires lietuvių gyvenimo. Lietuvos vaizdų tarpe Salomėja Narkėliūnaitė yra specialiai parengusi 15 min. filmą, skirtą Vytauto Didžiojo Gimnazijos sukakčiai paminėti.

Pernai suėjo 50 metų, kai Vilniuje buvo įkurta pirmą Lietuviška gimnazija, kurios pavyzdžių vėliau kūrėsi ir kitos Lietuvos gimnazijos.

Viešėdama Vilniuje 1965 m. rudenį Narkėliūnaitė aplankė ir nufilmavo tos Gimnazijos veteranus -- buvusį

tos gimnazijos direktorių Marceliną Šikšnį ir mokytoją Antaną Krutulį. Be to, filme yra ir kitų žymių vilniečių, buvusių tos gimnazijos auklėtinių, dabar vaidinančių ar vaidinusių svarbų vaidmenį Lietuvoje. Taip pat nufilmuoti ir pastatai, kuriuose Gimnazijai yra teke būti.

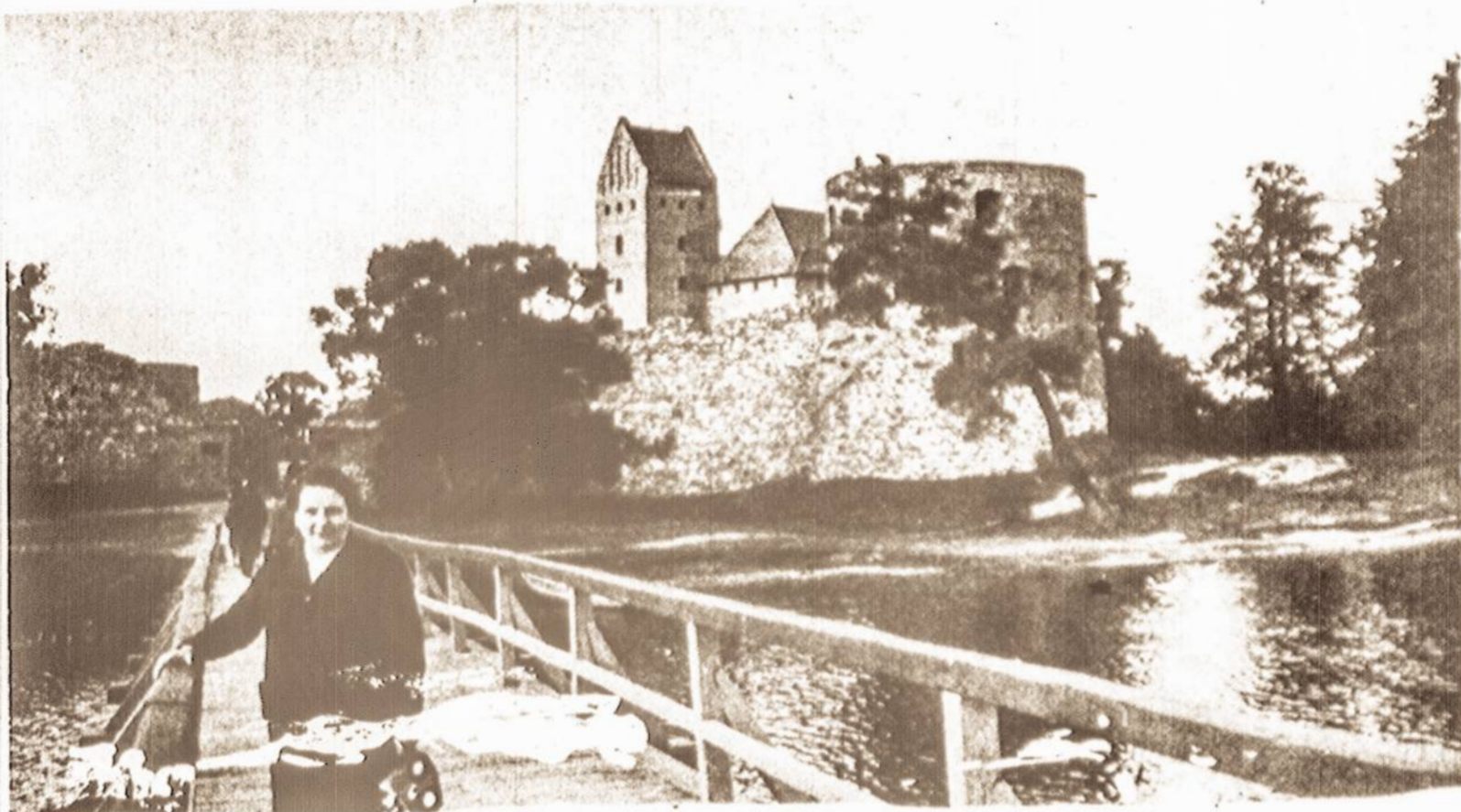
Iš to paties Narkėliūnaitės apsilankymo Lietuvoje bus apščiui vaizdų iš Vilniaus ir iš Kauno, Trakų, mūsų literatūros klasiko Vinco Krėvės tėviškės Subartonyse ir iš Pirčiupio, kurio lauką puošia didinga dail. Jokūbonio skulptūra "Motina." Be to, Vilniuje dar nufilmuotas ir Lietuvos Lito tėvas prof. V. Jurgutis, kuris filmavimo metu -- 1965 m. rugsėjo viduryje -- buvo sveikas ir gerai jautėsi, bet kuris 1966 m. sausio 9 d. pasimirė.

15 minučių filme iš kaimo Rytų Lietuvoje -- daug vaizdų iš autorės susitikimo su vidurinės mokyklos mokiniais.

Visi filmai spalvoti ir su įkalbėtu aiškinimu.

VIENYBĖS REIKALAIS KREIPKITĖS:

VIENYBĖS ATSTOVYBĖJE Chicagoje (1320 So. 48th Ct., Cicero, Ill., 60650) telefonas OL 6-1357) galima naujai užsiprenumeruoti Vienybę, pratęsti prenumeratą, įteikti žinias laikraščiu ir kt. Vienybę pavieniais numeriais galima įsigyti Vienybės atstovybėje, Paramos krautuvėje ir J. Karvelio prekyboje ir H. Naujokienės maisto krautuvėje (Ciceroje).



Atėra tuotoji Trakų pilis su savo muziejumi - čia lėlė turistų aplankyti Lietuvoje.



Druskininkuose prie mineralinio vandens šaltinio - moksleivių ekskursijos nariai semiasi "sveikatos".



Lietuvių literatūros klasiko Vinco Krėvės gimtinėje - medžio paminklas, kurį jam pastatė Merkinės vid. mokyklos mokiniai, medyje išraižę ištrauką iš jo "Dainavos šalies padavimų."

"TAIKOS TARNYBA"

Tėvų Jėzuitų vadovybės įgaliotas, Tėvas Gintautas Sabataitis, S. J., sausio 26 d. buvo nuvykęs į Washingtoną ir tarėsi su Peace Corps vadovybe lietuvių "Taikos tarnybos" klausimu.

Senatoriui Dirksen tarpininkaujant, Tėvas Sabataitis kalbėjo su Peace Corps vadovybe apie lietuviškos "Taikos tarnybos" įkūrimą, kuri rūpintųsi užsienyje, ypačiai Pietų Amerikoje, esančiais lietuviams, Amerikos Peace Corps vadovybė pavadino šią mintį įdomia ir originalia ir pažadėjo įjungti lietuvių "Taikos tarnybos" narius į savo paruošimo ir apmokymo programą.

Patį lietuvių jaunimo "Taikos tarnybos" mintis buvo jau prieš dvejus metus Tėvų Jėzuitų iškelta, kuri rado daug susidomėjimo lietuvių studentų tarpe. Lietuvių jaunimo "Taikos tarnyba" padėtų užsienyje esantiems lietuviams, panašiai kaip Peace Corps nariai tarnauja dvejus metus artimo gerovei neišsivysčiusiuose kraštuose. Ypatingas dėmesys būtų kreipiamas į lietuvius, gyvenančius Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

Peace Corps vadovybė šią vasarą praves trijų mėnesių apmokymo kursą apie Braziliją. Be intensyvių kalbos, papročių, bei kultūros kursų,



Prie mūro sienos, jau kelinti metai skiriančios Rytų Berlyną nuo Vakarų. Ši ir kitos nuotraukos - tai tik dalis iš tų vaizdų, kuriuos chicagiečiai pamatys kovo 12 - 13 dienomis Chicagoje ir Ciceroje.

bus Brazilijai taikoma specialioji programa "Urban Community Development." Jeigu iki to laiko bus suorganizuota lietuvių "Taikos tarnyba," lietuvių studentai ir studentės galės būti priimami į šią Peace Corps ruošiamą apmokymo programą.

Kurie norėtų prisidėti prie lietuvių "Taikos tarnybos" suorganizavimo arba norėtų vieneriems ar dvejiems metams vykti darbui į Braziliją, gali kreiptis šiuo adresu: Tėvai Jėzuitai, "Taikos Tarnyba," 2345 West 56th Street,

Chicago, Illinois 60636, Tel. REpublic 7-8400.

DEL FILMŲ CHICAGOJE IR CICEROJE, ILL. ŽIŪREKITE PSL. 10.



TRYS ŽINOMOS AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKĖJOS: (iš dešinės) - D. Jurgeliūtė-Beverage ir dviejų lietuvių gydytojų našlės: Valukienė ir Paulionienė. Jurgeliūtė yra buvusi SLA Centro sekretorė, ištėkėjusi už žymaus RCA pareigūno - Harold Beverage. Dabar su vyru gyvena Stony Brook, L. I. Valukienė ir Paulionienė taip pat gyvena Long Islande. P. Jurgeliūtė-Beverage, neseniai atnaujindama savo prenumeratą ir Vienybės 80 m. jubiliejaus proga siūsdama savo auką, Vienybės leidėjai rašo: "Žinau, kaip sunku dabartinėse aplinkybėse leisti lietuvišką laikraštį. Bet laikykis! Turi daug draugų ir visi, kurie tave taip seniai pažįstame, Vienybei padėsime..."



Vasario 16 minėjime New Yorke - susitinka dvi lietuvaitės iš Lenkijos: Monika Urbonaitė (k.) ir Julė Čepukienė. Pirmoji į JAV atvykusi prieš porą mėnesių, antroji - prieš keletą metų. Urbonaitė, kuri Varšuvoje studijavo braižybą, jau gavo darbą vienoje braižykloje Manhattane. Ji gyvena pas mąspatiečius Gabrielę ir Vaclovą Alksnius, kurie BALFui tarpininkaujant, jai parūpino atvykimo dokumentus.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

REPUBLIC LIQUOR STORE



JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas Virginia 6-1800

Buvusi vilnietė mums rašo

Gerbiamosios:

Man buvo labai malonu skaityti Jūsų išleistą laidą Vytauto Didžiojo Gimnazijos 50 m. sukakties proga, kadangi ir man teko tą gimnaziją lankyti. Deja, neilgai, nes tais laikais Vilniuje buvo badas.

Mano mamytė tais laikais tarnavo pas dr. Joną Basanavičių ir jo dėka patekau į V. D. Gimnaziją. Labai toli pėsčia eidavau mokyklon.

Kartą buvau taip išbadėjusi, kad apalpaui. Manim susirūpino p. Biržiškienė.

Jūsų išleistoje laidoje buvo labai įdomu skaityti apie visus tuos vilnietčius, kuriuos ir aš tebeprisiminu, nors buvau viena jauniausių tos gimnazijos studentų. Lančiau ir šv. Mikalojaus bažnyčią, kurios klebonu tada buvo kun. Čibiras.

Ir man Vilniuje išgyventos dienos - nepamiršamos.

ANT. BINKINS
Brooklyn, N. Y.

REMKITE BIZNIERIUS,
KURIE REMIA VIENYBĘ

GINTARAS
Lietuvos auksas



Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims priedamiausiomis kainomis

AMBER-GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

ISTORIJA KARTOJASI!

Atkelta iš 8 psl.

sidoros... Jiems svarbu tik stangriai laikytis Ordino steigėjo Loyolos dėsnių: - "Ižanga tebūnie bet kokia... išeitis visuomet turi būti mūsų!"

Tačiau šiandien Brazilija nėra laukinis kraštas. Nuosavybės teisės (nesiremia tikslais, pateisinančiais priemonėmis), yra garantuotos Brazilijos Civilinio Kodekso, ir prireikus yra ginamos teismo.

Rūpestingai viską išnagrinėjus, LSB Valdybai nebeliko jokio kito kelio nei būdo, norint atstatyti sužalotas Sąjungos nuosavybės teises, kaip tik užvesti teisme jau minėto kontrakto panaikinimo bylą, kas 1966 m. sausio 25 d. ir buvo padaryta.

Žinodami, jog teisme jiems nėra legalaus apgynimo, Mookos rūmuose kaip mūsų mieli svetiliai tebegyvendami, mūsiškiai jėzuitai pradėjo Sao Paulo lietuvių tarpe labai intensyvią demagoginę veiklą. Žodžių, gandais ir per spaudą niekinama dabartinė LSB Valdyba, kodėl ji nepalikanti ordinui Mookos rūmų. Jie lanko šeimas ir ten skundžiasi, esą valdyba norinti atimti iš jėzuitų "jų jų namus", nors viskas yra atvirkščiai: net užvestoje kontrakto panaikinimo byloje neprašoma jų išskeldinti, o tik anuliuoti nelegalų kontraktą.

Būtų labai gražu ir malonu, jeigu mūsiškiai jėzuitai ir toliau lietuviškai puošytų vėles amžinajam gyvenimui (kaip pasiskelbė Mūsų Lietuvoje). Bet jie pirmiausia nori mūsų namų, ir jei negausią ko geidžia, tai gal -- kaip davė girdėti -- net visai nutrauksią savo kilnųjį darbą.

Sparčiai keičiasi gyvenimas! Jau nebetelpa į senosios, nelanksčios moralės rėmus, kodėl anie žmonės, kurie ruošė LSB turto praktišką jėzuitų ordinu labai jų pačių redaguojamą spaudoje gauna tokius titulus kaip "didžiai gebamas kapitonas" ir labdario šlovę, o Sąjungos dabartinė valdyba, kuri pirmą kartą stojo prieš lietuvių visuomeniško turto praradimą, nors ir po šventulystės skraiste, šitie žmonės yra šmeižiami ir niekinami?

Stovime akivaizdoje naujų laikų stebuklo:

1) geismas tampa žeme ir rūmais, mainais už nieką;
2) nuglemžimas, perduotas į šventas rankas, lieka šlove ir dorybe;
3) netelpa į sveiką protą, kodėl už jėzuitų sielovados triušą LSB privalo netekti savo rūmų?.. Abraomo auka?

Tokio trilypio stebuklo ištikti, turėtume tik suklaupiti, ir vis nužemintos širdies pragyst -- "... mes Tavo per amžius vargingi vaikai!..."

Beregint patekės naujosios dorovės aušra. Tada šventa ranka (varpelio vietoje) paskambins mums sidabriniais prarastųjų rūmų raktais, ir mes visi lengviau negu kertnugariai, pralįsime pro adatos skylutę. Už jos susitiksimė su senoliais prūsais, su visais ordinų broliais ir tėvais, su mecenatais iš senųjų ir naujųjų mozūrų... mėginsime užtraukti padėkos aleliują, bet iš skriauda suspaustų lūpų neprasisvers jokie garsai...skambės tik raktai nuo grandinių ir rūmų...kontraktų simfonijoj.

Reikia atsiprašyti už tokį nuslydimą į meditacijas. Daug tokių ir kitokių meditacijų sukelia mūsų vargai ir rūpesčiai. Tenka juos spręsti patiems, atsidūrus už savo namų vartų...kaip tremtyje.

Ki šiol kantriai tikėjomės, bene pavyks mandagumo tyloj, tarp savęs susitarti. Jėzuitai vienok tą mūsų mandagumą suprato kaip nesugebėjimą nei mąstyti, nei suprasti, nei kalbėti, anei parašyti. Jie pirmieji pradėjo demagogišką puolimą, visomis tėvūnijos išmėgintomis priemonėmis, skaldydami koloniją ir net sukiršindami šeimas. Tie puolimai nežada sustoti ir, atrodo, greitai susilauksime naujų, žvilgančių intrigomis, akcija ir personažais. Ir apie tai, vėliau, painformuosime viso pasaulio lietuvius.

Pasaulio lietuviai! Ypač tie, kurie lankėtės Sao Paulyje ir iš arčiau pažįstate mūsų problemas -- siųskite ir raginkite siųsti protestus lietuvių vyskupams, PL Bendruomenėms, diplomatai ir organizacijoms, kad jos kreiptųsi į Chicago lietuvių jėzuitų provinciolą kun. Bruno Markaitį, kad jie liautųsi glemžti ordinu labai Lietuvos Sąjungos nuosavybę Mookoje; kad jie iš lietuviškos veiklos ir sielovados nedarytų, pirmoj eilėj, nekilonjamų turty rinkimo pelningos industrijos.

Yra daug Sao Paulo lietuvių, kurie jau per 30 metų dirba lietuviškumo labui, be jokių (atlyginimą pirmyn garantuojančių) sutarčių, o dar patys gera valia prisidėdami, aukoja savo laiką, pinigą ir darbą. Ar negeriau, ir toliau taip bendradarbiauti, šioje ir taip dar gana vargingoje mūsų išeivijoje, Pietų Amerikoje?

Deja!...Liūdnei istorija kartojasi -- ordinas vėl ima mūsų Pilėnus -- šį kartą Mookoje. Tai turi žinoti viso pasaulio lietuviai, ir šios kronikos dokumentacija tebūnie saugoma lietuvių archyvuose!

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
VIENYBĖS
PRENUMERATĄ!

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519



PRANAS BRUČAS



SPORTAS

Edvardas Šulaitis



Argentinos Kovo krepšininkai, kurie laimėjo nemaža rungtynių.

* ARGENTINOS Lietuvos sporto klubo Kovo krepšininkai įveikė Uragvajaus Lietuvos krepšinio komandą 52:45. Šios tradicinės rungtynės dėl taurės buvo prarastos Montevideo Lietuvos par. sporto aikštėje, dalyvaujant gausiam žiūrovų būriui. Tai buvo trečias iš eilės šių komandų susitikimas. Iki šiol 1 kartą pergale buvo pelnę Uragvajaus Vyties penketukas ir kartą -- Argentinos Lietuvos krepšininkai. Paskutiniame susitikime Kovą atstovavo: F. Jankauskas, A. Janulis, J. Mordas, K. Tasaškas, V. Petraitis, K. Blumbergas, G. Verčinskis; Uragvajaus Vytis -- J. Muzzio, R. Savakas, A. Krasinskas, P. Šeštelis, V. Dagurbėnas, N. Lukas, J. Dobilvičius, D. Boris. Sekančios rungtynės žada įvykti Buenos Aires mieste -- 1967 m. per IV-ą P. Amerikos Lietuvos Kongresą.

TRUMPAI

* CHICAGOS Lituanicos futbolininkai per dvi paskutines rungtynes salės futbolo pirmenybėse sugriebė 3 taškus; vasario 6 įveikė Wings 3:1, o vasario 13 d. sužaidė lygiomis (0:0) su Fortuna. Po 6 susitikimų Lituanica yra lentelės viršūnėje su Red-Green-White komanda (turi po 9 taškus).

* POVILO TAUTVAIŠOS šachmatų partija, žaista

meistrų turnyre Minneapolisje su žinomuju Amerikos šachmatų žaidėju Curt Brasket, patalpinta Chicago Sun-Times šachmatų skyriuje (veda George Koltanowski) vasario 13 d. Šioje partijoje mūšikis laimėjo per 28 ėjimus, panaudodamas naują varijantą Ruy Lopez gambite (Tautvaišas žaidė juodais).

* JACK SHARKEY buvo plačiai aprašytas Chicagos didžiojoje spaudoje, sąryšyje su jo pasirodymu Sporto, Atostogų ir Laivelių parodoje Chicagoje, kurioje jis demonstravo žuvavimo meną. Plačiausiai apie jį rašė Sun-Times laikraštis (vasario 13 d.), kuriame tilpo žurnalisto Jack R. Griffin rašinys "Fisherman Sharkey Recalls Great Ring Days." Žurnalistas mini ir jo tikrąją pavardę -- Joseph Paul Zukauskas, o taip pat ir jo lietuvišką kilmę. Dabar Sharkey-Zukauskas yra 63 m. amž.

Anekdotai apie buvusius Vienybės redaktorius

Vienybės auksiniame leidinyje (išleistas 1936 m. vasario 10 d.), buvo paskelbti šie anekdotai apie buvusius redaktorius. To rašinio autorius buvo Vienybės bendradarbis Jonas Kerdiejus, jau seniai miręs.

PSICHOLOGAS.

Iš kariuomenės grįžau į Sandaros administraciją. Mokesčių rinkėjas apsidžiaugė, kad jau bus atsakomasis šeimininkas, kurį galima gązdinti kalėjimu. Pinigų truko, o jų nebuvo iš kur gauti. Suradau, kad pats ALT Sandaros pirmininkas ir kiti žymieji nariai per ištisus metus duoklių nemokėjo. Supratau, kad jie norėtų pasitenkinti tik Vienybe. Tas gerai, bet juk tai padarytų sutarčių nepaisymas ir, be to, išnaudojimas. Savo laikraštį juos tarkavau, laiškais mokestis kolektavau ir "Grigo pakrikusių bičių" seimą sušaukiau.

Vienybiečiai sandariečiai seime už zaunas man dovanoti nesirengė. "Skymeriai" už nepaklusnumą pyko. Anot socialistų spaudos, "Kerdiejuko tetos Ramanauskienės" seselės vyrui mano darbuko prireikė. Aš traukiausi į kampa. Tuokart tarp sandariečių ir manęs pasidarė tarpas. Jaučiau, kaip žemė iš po kojų dingo, o sandariečiai, galvas lenkę, kaip prieš didelį žmogų, pastumė mane nei nyktuką.

Kai seimo dalyvius fotografavo, man teko stovėti paskutinėje eilėje. Jaunas žmogus, delegatas, iš priekio atėjęs, atsistojo paskutinėje eilėje ir sako: "Jonai, senas Vienybės Lietuvos rinkų bendradarbi, mes nors tiek bendro turėsime, kad Sandaros seimo fotografijoje paskuti-

nėje eilėje kartu pastovėsime -- aš -- Vienybės redaktorius Purvis."

IŠTIKIMAS.

Užėjęs į Vienybės redakciją, J. Valaitį paklausiau: "Ar gavai iš manęs žinių apie nezaliežnikų kunigo galą?"

"O, aš apie tai turiu dar geresnių... juk mes buvome draugai!"

Kai kas dar iš šiandien jam negali dovanoti už atvirumą.

KOKS TĖVAS, TOKS IR SUNUS.

Esu susitikęs ir su Vienybės redaktorium Vytautu Širvydu. Pradėjęs dirbti prie tėvo. Man sunku nustatyti, ar gerai turėti žymų tėvą, kurio šešėlis temdo sūnų? Man liko išpūdis, kad tai buvo tik Širvydo vaikas. Koks absurdas prieš tą faktą, kad šiandien, sekant jo lituanistikos apžvalgą, jau sunku nuspręsti, kaip geriau būtų apie juos pasakyti -- J. O. Širvydo sūnus Vytautas, ar Vytauto Širvydo tėvas J. O. Širvydas.

Dar visai neseniai keli asmenys tarp savęs kalbėjo apie tai, kaip atrodo redaktorių žmonių bendradarbiavimas savo vyrų redaguojamuose laikraščiuose? Kun. Liutas sako: "Na, o ką tu veiksi su moterimis? Jų raštų netalpinsi, pasakys, kad jau nemylisi! Ana, anais metais," girdi, "V. L. redaktoriaus J. O. Širvydo žmona panorėjo rašytojauti. Tarp kito ko, ji parašė septynis punktus dorovės. Viename iš tų 'punktų' buvo aiškinama, kad mergaitės turi nešioti kelnaites... Tiesa, dabar mergaitės kelnaites jau nešioja. Bet kai redaktorius raštą įdėjo, tai tada veiklūs šventakupriai atnešė ir savo išaiškinimus. Širvydas ir jų raštą įdėjo.

"Ir ką jus manote? Ne per kelias dienas, bet per kelias savaites. Širvydas negalėjo namo drąsiai pareiti."

* NEW YORKO Lietuvos futbolininkai vasario 6 d. žaidė rungtynes White Plains Community Center salėje ir pralaimėjo prieš Blue Star 0:4. Buvo rungtyniauta 2 kėliniai po 7 su. puse minutės; komandą sudarė 6 žaidėjai.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

ANITA R. GARSZVA

JOHN A. PAULEY

231 Bedfo. J Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Ray's LIQUOR STORE

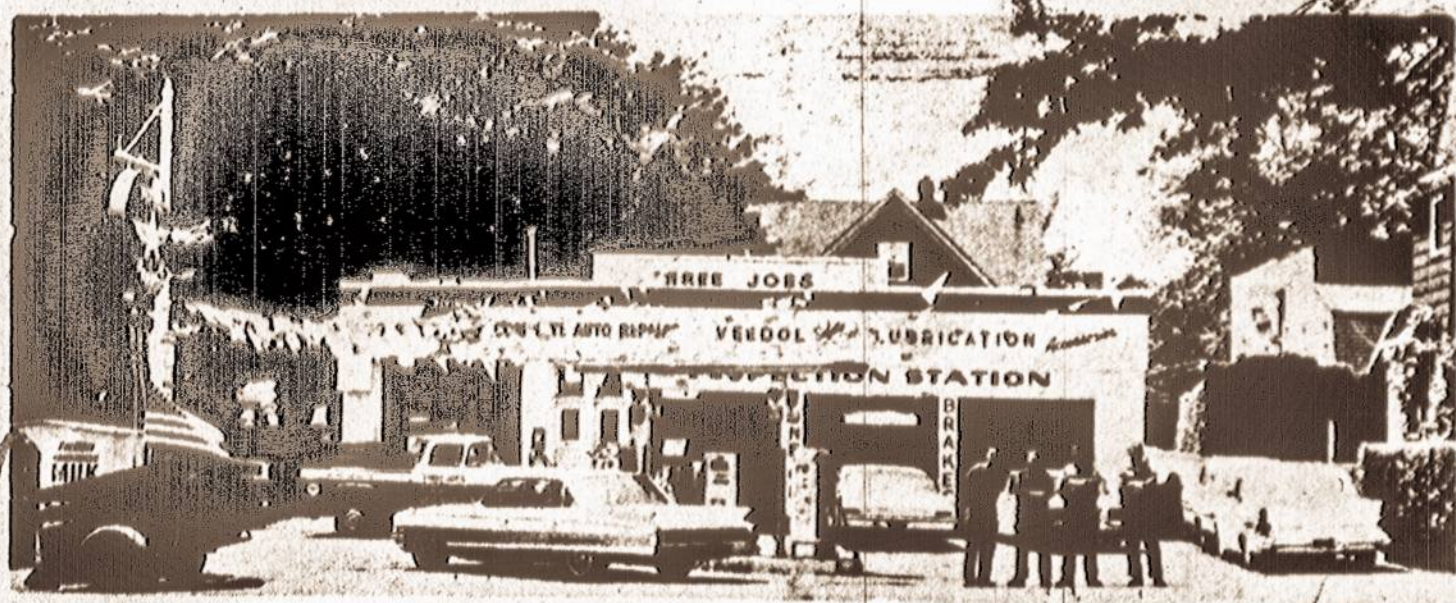
JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 3-3544

Three Joe's SERVICE STATION, Inc.



85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* PETRAS KATEN, žinomas Brooklyno lietuvių sporto gyvenime veikėjas, kaip ir kasmet, dabar išvykęs žiemos atostogų į Floridą. Kovo pradžioje numato grįžti į Brooklyną, kad galėtų atšvęsti šv. Kazimierą, savo brolio vardadienį.

* KUN. JONAS KUZINSKAS, Chicagos šv. Jurgio lietuvių par. vikaras, rugpjūčio 6 d. Washingtono didžioje katedroje pakviestas suteikti moterystės sakramentą Luci Balnes John, JAV prezidento dukrai, ir Patrick J. Nugentui, Viena jaunojo tėvų pusė yra lietuviškos kilmės, o kun. Kuzinskas -- ilgametis Nugentų šeimos draugas.

* TOMAS MICHALSKI, gyv. Woodhaven, N. Y., buvęs JAV armijos karininkas, šiomis dienomis Fordhame universitete New Yorke iš politinių mokslų įgijo magistrų laipsnį. Aną mėn. jaunieji Michalškiai, kurie ypač domisi lietuviškąja veikla, susilaukė jauniausiojo šeimos nario -- dukros Noros.

* VIKTORĄ MISEVIČIŲ, dirbantį Robert Hall Co. sluvykloje Brooklyne, darbo metu lūško skaudžiai nelaimė. Automatiniam presui staiga pagėdus, sunkus vožtuvas nukrito ant jo kairiosios rankos delno. Yra rimtas pavojus netekti trijų pirštų. Sluvyklos darbininkai, atjausdami tai, surinko \$150, kuriuos perdavė jo šeimai. Gydosį Brooklyno ligoninėje.

* ANTANAS MATULEVIČIUS, gyv. Shenandoah, Pa., vasario 12 d. netoli šio lietuviško miesto, važiuodamas mašina, pakliuvo po sunkvežimiu. Buvo mirtinai parrenktas, ir, užsidegus mašinai, apdegė iki neatpažinimo. Palaidotas vasario 16 d. Giminalčiai K. Genevich ir Josios tėvelis A. Karpavičius iš Brooklyno buvo nuvykę į laido tuves. Ant. Matulevičius paliko dukrą Eleanorą ir sūnų Antaną ir daugelį giminų.

* PIJUS DIDŽBALIS, gyvenęs lietuvių sodyboje netoli Londono, Anglijoje, nuo pakartotino širdies smūgio mirė praėjusių metų gruodžio 16 d. Buvo vyresnio amžiaus, kilęs iš Sudūvos. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Liubecke, Vokietijoje, o paskui persikėlė į Angliją. J. Lūža, lietuvių sodybos vedėjas, prašo pranešti apie Pijaus Didžbalio mirtį, jo pažįstamiesiems bei artimiesiems. Yra sudarytas fondas pastatyti velionui antkapį. Jei kas iš velionies draugų norėtų savo auka prisidėti, prašomas sąsėti -- J. Lūža, Headley Park, Bordon, Hants, England.



Irena Sandanavičiūtė, Vasario 16 minėjime New Yorke pranešėja, publiką sužavėjusi savo gražia lietuvių ir anglų kalbos tarsena.



T. Dzikiėnės vad. kanklininkų grupė "Vaidilutė" atlieka programą New Yorke per Vasario 16 minėjimą.

Vasario 16 minejimas New Yorke

Nežūrint įkyraus lietaus, perėitą sekmadienį, vas. 13 d., tradicinėje Webster salėje susirinko arti 500 newyorckiečių į minėjimą, Lietuvos laisviniui suaukoję per \$1,400.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakė VLIKo pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Peržvelgęs padėti okupuotoje Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje esančių lietuvių veiklą atgalvinti Vasario 16 akto 1918 m. nepriklausomam gyvenimui atsistojusią Lietuvą, VLIKo pirmininkas pabrėžė: "palankiai sutikdami kiekvieną, kad ir mažiausią okupuotos Lietuvos ir pavergtųjų brolių gyvenimo pagerėjimą, niekada tačiau neturime užmiršti, kad tautinei laisvei ir valstybinei nepriklausomybei pakaitalo nėra."

Peržvelgęs tarptautinę politinę padėtį ir priminęs, kaip įvairios galybės yra žuvusios praityje, Sidzikauskas tvirtino, kad "neamžinas ir sovietų imperijos tautų kalėjimas." Užbaigė visus kviesdamas "sustiprinti savo ryžta nesvyruojamai kovoti, iki Lietuva ir vėl bus laisva."

Kalbėjo ir Lietuvos konsulas Anicetas Šimutis, kuris perskaitė valstybės sekretoriaus Dean Rusk J. Kajeckui prisiųstą pareiškimą dėl Lietuvos okupacijos nepripažinimo.

Iš svečių sveikintojų šiemet buvo tik vien estų atstovas. Nepasirodė nė kviesdamasis kalbėtojas kongresmanas Scheuer. Nebuvo nė mero atstovo. Raštu sveikintųjų tarpe buvo buv. New Yorko mėras Wagner, senatoriai Robert Kennedy ir Jacob Javits, New Yorko gubernatorius Rockefeller ir kt. Priimtose rezolucijose minėjimo dalyviai reikalavo laisvos Lietuvos ir Free Europe programų į Lietuvą.

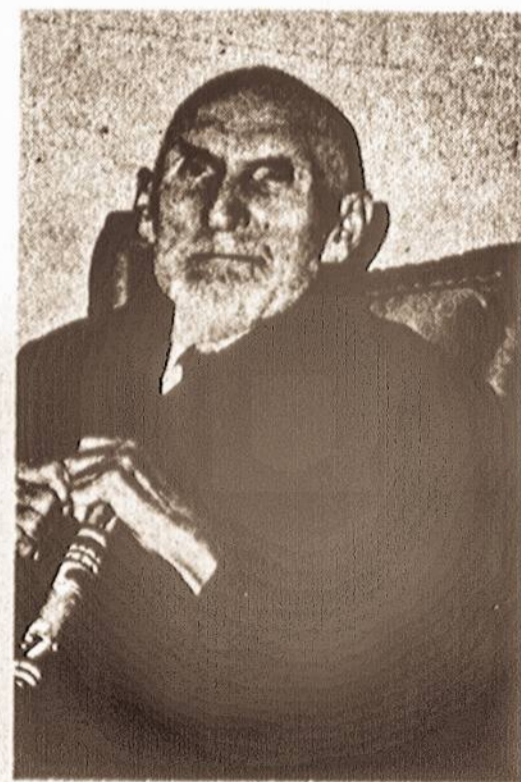
Meninę programą atliko T. Dzikiėnės vadovaujama kanklininkų grupė ir Vl. Baltrušaičio vedamas New Yorko vyrų choras. Pabaigoje šokiams grojo Joe Thamo orkestras.

Programai vadovavo New Yorko ALTO pirm. adv. Stp. Bredes, pranešinėjo Irena Sanadanavičiūtė. Minėjimo pradžioje himnus sugiedojo solistė Lionė Juodytė, o invokaciją paskaitė kun. J. Gurinskas. (S)



Vaclovas Sidzikauskas, VLIKo pirmininkas, kalba New Yorke minėjime Webster Hall.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos



* TOMAS CIRKELIS mirė vasario 12 d. Woodhavene, N. Y. Buvo ilgametis Vienybės skaitytojas. Buvo pašarvotas Šalinskų laidojimo namuose ir vasario 16 d. palaidotas šv. Trejybės kapinėse. Giliaje nuilūdimė paliko žmoną Antaniną ir posūnį Akanavičių su šeima.

* Vasario 14 d. rytą nuo elektros laidų užsidegė Apreiškimo parapijos mokykla.

VIENYBĖS pastogėje ši mėnesį viešėjo du buvę JAV kareiviai - Robert Boddington ir Robert Marabito - abudu atlikę karinę prievolę Berlyne. Abudu yra Juozo N. Tysliavos kolegos.

* VIENYBĖ maloniai prašo visus skaitytojus nepamiršti atnaujinti prenumeratą 1966 metams. Pajamos iš prenumeratų sudaro pagrindines laikraščio pajamas. Viesiems, kurie prenumeratos mokėsi jau atsiuntę reikiama gili padėka.

* JONAS GRIGAITIS-Grigaliūnas, vasario 14 d. po sunkios ligos mirė Bellevue ligoninėje, sulaukęs 94 m. amžiaus. Paliko žmoną Moniką tris dukras (New Yorke Birutę Novickienę), vieną dukrą Lietuvoje, du sūnus Kanadoje ir Australijoje. Buvo žymus lietuvių veikėjas prieš pirmąjį karą Rygoje.